

ASPAN TIETOPALVELUN UUTISKATSAUS

2/2009

Käsissäsi on nyt toinen ASPAn tietopalvelun uutiskatsaus. Katsaukseen on kerätty ajankohtaista tietoa erityisryhmien asumiseen liittyen. Katsaus sisältää muun muassa tietoa uusimmista viranomaisten linjauksista ja alkaneista hankkeista ja selvityksistä, ajankohtaista tutkimus- ja tilastotietoa, sekä katsauksen mediassa esillä olleisiin aiheisiin. Ilmoitustaululle on koottu tietoa tulevista seminaareista ja koulutuksista. Uutiskatsauksen on koonnut ASPAn suunnittelija Saara Kanula ja se tulee jatkossa ilmestymään noin kerran kuukaudessa. Palautetta ja kommentteja uutiskatsauksesta voi lähettää osoitteella [saara.kanula\(at\)aspa.fi](mailto:saara.kanula(at)aspa.fi)

Sisältö

1 Viranomaisten linjauksia	4
Kunta- ja palvelurakennemuutoksen arviointi.....	4
Valtaosalla kunnista päätökset Paras-puitelain toteutuksesta	4
Kuntoutuspalvelujen järjestämisvelvollisuutta selkiytetään lainsäädännöllä.....	5
Valtio pääomittaa kuntarahoitusta	5
Hallitus turvaa kuntapalveluja ja vahvistaa rahoituspohjaa	6
Vammaisuus ei ole peruste rajata potilasta elvytyksen tai tehohoidon ulkopuolelle	6
Kaste-ohjelma uudistaa lasten, nuorten ja perheiden palveluja	7
Osasairauspäivärahan karenssia aiotaan lyhentää	7
"Kohti esteetöntä tietoyhteiskuntaa" -tiedonanto sai Euroopan unionin neuvoston hyväksynnän	8
Lisää rahaa nuorten mielenterveyspalvelujen kehittämiseen	8
2 Alkaneita hankkeita ja selvityksiä	9
Opettajille koulutusta mielen hyvinvoinnin opetukseen	9
Kilpailu käynnistynyt pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämiseksi	9
Terveyden ja hyvinvoinnin huippuosaamisen keskittymä käynnistyy	10
3 Tilastoiden ja tutkien – ajankohtaista tutkimus- ja tilastotietoa	10
Yksityiset tuottavat jo lähes kolmasosan sosiaalipalveluista	10
Klubitalot parantavat mielenterveyskuntoutujien elämänlaatua ja tukevat kuntoutusta	11
ETLAn tutkimus sosiaaliturvan rahoituksesta	11
Psykiatristen potilaiden oikeudet eivät aina toteudu	12
Kelan vammaisetuudet helmikuussa 2009.....	13
Kelan vammaisetuudet vuonna 2008.....	13
Kelan kuntoutusetuudet helmikuussa 2009.....	13
Kelan kuntoutusetuudet vuonna 2008.....	14
4 Mediasta poimittua	14
Apuvälineiden ideakilpailu 2009 hakee vaatetusta pyörätuolin käyttäjälle	14
Lahdessa etsitään ideoita ikäihmisten hyvinvoinnin parantamiseksi suunnittelukilpailun avulla.....	14
Jo kymmenen prosenttia etuuksista ja tuista jää hakematta	15
Kaupalliset kanavat tyrmäävät tekstitykset kuulovammaisille	15
Kehitysvammaisten palvelut vaarassa	16
Kehitysvammaisten rahat eivät riitä aina edes vuokraan	16
Utsjoen asumispalvelutalo valmistuu syysksi.....	16
Työkyvyttömyyseläkkeen uudistajilla paha asenneongelma	17

Osa sosiaalityöstä on yhä rahapeliuottojen varassa.....	17
5 Ilmoitustaulu – tulevia seminaareja, koulutuksia ja tapahtumia	18
Esteettömyys koskettaa jokaista.....	18
KEKO-kurssit haussa	18
Työtä tekijöille – Seudulliset koulutustilaisuudet kehitysvammaisten henkilöiden tuetusta työllistymisestä.....	19
Oma koti – oma elämä, Asumisseminaari 28.5.2008, Kouvola	19

1 VIRANOMAISTEN LINJAUKSIA

Kunta- ja palvelurakennemuutoksen arviointi: Uudistus vietävä loppuun – palveluiden kehittämistä jatkettava

Kunta- ja palvelurakennemuutos (Paras) on aktivoinut kuntia ja herättänyt keskustelun kuntien ydintehtävistä ja palveluista. Uudistuksesta valmistuneen ja 17.3.2009 ministeri Kiviniemelle luovutetun arviointitutkimuksen mukaan uudistuminen on toistaiseksi keskittynyt kuntarakenteisiin. Yleisen taloustilanteen heikentymisen vuoksi kunnat ovat taloudellisten haasteiden ja tuottavuuden kysymysten edessä ennakoitua nopeammin. Paras-uudistusta onkin syytä jatkaa.

Kunta- ja palvelurakennemuutos on edennyt näkyvimmin rakenteellisten päätösten kautta ja kuntaliitos tai yhteistoiminta-alueen muodostaminen on ollut selkeä ratkaisu näkyviin ongelmiin. Palvelutoiminnan kehittämisessä tai alueellisten palveluverkkojen kysymyksissä ratkaisuvaihtoehdot eivät kuitenkaan hahmotu selkeästi. Näissä kysymyksissä keskeistä on käynnistää kehittämistä suuntaavia ja maltillisesti eteneviä prosesseja. Nykyisessä taloustilanteessa kuntien on tarkkaan arvioitava, kykenevätkö ne kantamaan vastuunsa palvelutoiminnan kehittämisestä itsenäisesti.

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota siihen, että uudistuksessa ovat korostuneet palveluiden menokehityksen hallinnan kysymykset kuntien tulorahoituksen turvaamisen sijaan.

Uudistuksen jatkamisen tarpeellisuus korostuu kaupunkiseuduilla. Keskeistä on vahvistaa kaupunkiseutujen kuntien yhteistyötä tukevia toimenpiteitä ja konkretisoida laadittuja kaupunkiseutusunnitelmia. Kaupunkiseutujen kehittämisen tulisi olla kokonaisvaltaisempaa ja sitovampaa.

Valtiovarainministeriön tiedote 17.3.2009:

http://www.vm.fi/vm/fi/03_tiedotteet_ja_puheet/01_tiedotteet/20090317Kuntaj/name.jsp

Valtaosalla kunnista päätökset Paras-puitelain toteutuksesta

Suurin osa kunnista täyttää kunta- ja palvelurakennemuutosta ohjaavan puitelain asettaman perusterveydenhuollon ja siihen kiinteästi liittyvien sosiaalihuollon palvelujen väestöpohjavaatimuksen. Noin 200 kuntaa on tehnyt väestöpohjavaatimuksen täyttämistä koskevat päätökset.

Ratkaisut lainmukaisesta vähintään noin 20 000 asukkaan väestöpohjan saavuttamisesta puuttuvat vielä noin 90 kunnalta. Näistä 31 kuntaa on jo hyväksynyt aiesopimukset, joiden toteutuessa väestöpohjavaatimus täyttyy. 32 väestöpohjavaatimusta täyttämättömän kunnan kanssa on käyty kunta- tai yhteistoiminta-aluekohtaisia neuvotteluja puitelain mukaisten ratkaisujen löytämiseksi.

Kuntien tekemien päätösten määrä selviää valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön sekä Kuntaliiton kunnille suuntaamasta kyselystä. Kyselyyn vastasi annetussa määräajassa yhteensä 274 kuntaa.

Toimenpiteet kuntien osalta, joilla ei ole päätöksiä puitelain mukaisista ratkaisuista, tullaan arvioimaan

kunta- ja palvelurakennemuutostusta koskevan selonteon yhteydessä. Selonteko annetaan eduskunnalle syksyllä 2009.

Valtiovarainministeriön tiedote 19.3.2009:

http://www.vm.fi/vm/fi/03_tiedotteet_ja_puheet/01_tiedotteet/20090319Valtao/name.jsp

Kuntoutuspalvelujen järjestämisvelvollisuutta selkiytetään lainsäädännöllä

Peruspalveluministeri Paula Risikon mukaan kuntoutuspalvelujen asemaa on vahvistettava osana julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä työterveyshuollon kehittämistä. Valmisteilla olevassa sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön uudistuksessa selkeytetään muun muassa kuntoutuksen järjestämisvelvollisuutta.

Kuntoutusta järjestävät muun muassa julkinen terveydenhuolto, Kansaneläkelaitos ja vakuutus- ja eläkelaitokset. Lisäksi esimerkiksi työterveyshuolto ohjaa kuntoutuspalvelujen piiriin. Risikon mukaan kuntoutuksen rajapintoja on monta, mutta asiakkaan kannalta on tärkeintä, että vastuutaho on selvillä.

Paras-uudistus vahvistaa kuntoutuksen asemaa sosiaali- ja terveydenhuollossa. Ministeri Risikko kertoo, että kunta- ja palvelurakennemuutoksen myötä edistetään palveluketjujen ja samalla kuntoutuksen kokonaisuuksien rakentamista. Erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen tiiviimpi yhteistyö parantaa kuntoutusketjun toimivuutta.

Lääkinnällisen kuntoutuksen haasteet ovat tällä hetkellä pitkälti perusterveydenhuollossa. Erikoissairaanhoidossa kuntoutus on toimivaa. Asiakkaan siirtyessä perusterveydenhuollon piiriin kuntoutusketju saattaa kuitenkin katketa, Risikko toteaa. Risikko korostaa, että kuntoutuksen merkitys suomalaisten hyvinvoinnin edistämässä ja ylläpitämisessä on nähtävä nykyistä laajempaan.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön tiedote 19.3.2009:

<http://www.stm.fi/tiedotteet/tiedote/view/1399131#fi>

Valtio pääomittaa kuntarahoitusta

Hallitus on päättänyt, että valtio merkitsee Kuntarahoitus Oyj:n osakkeita käynnissä olevassa yleisessä osakeannissa. Merkinnällä on tarkoitus varmistaa valtion tukeman asuntotuotannon rahoitus.

"Valtio tulee mukaan Kuntarahoituksen osakeantiin 20 miljoonan euron sijoituksella. Korkotukilainoituksen rahoituksen turvaaminen on juuri nyt erityisen tärkeää rakennusalan työllisyyden kannalta", korostaa asuntonministeri Jan Vapaavuori.

"Omistusasuntotuotannosta vapautuvia resursseja voidaan suunnata valtion tukemaan vuokra-asuntotuotantoon. Vuokra-asuntomarkkinoilla kysyntää riittää ja suhdannetilanne on vain lisännyt sitä. Rakennusala uhkaavan suhdannekuopan tasoittaminen on valtion ja kuntien yhteinen tehtävä", Vapaavuori jatkaa.

Kuntarahoitus on tällä hetkellä käytännössä ainoa korkotukilainoja myöntävä rahoituslaitos, sillä muut rahoituslaitokset ovat vetäytyneet rahoituskriisin seurauksena. Kuntarahoitus myöntää sosiaaliseen

asuntotuotantoon käytettäviä lainoja kunnille sekä Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen nimeämille yleishyödyllisille yhteisöille.

Ympäristöministeriön tiedote 19.3.2009:

<http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=316752&lan=fi>

Hallitus turvaa kuntapalveluja ja vahvistaa rahoituspohjaa

Julkinen talous kärsii verotulojen nopeasta supistumisesta. Valtion verotulojen arvioidaan vähenevän vuosina 2009 - 2010 keskimäärin vajaat 8 prosenttia vuosittain ja kasvavan tämän jälkeen reilut 7 prosenttia vuodessa tarkastelujakson loppua kohden. Vuosina 2010 - 2013 tuloarviot ovat vuositasolla keskimäärin 7,6 mrd. euroa alhaisemmat kuin vuosi sitten arvioitiin.

Erityisesti verotulojen supistuminen näkyy valtiontaloudessa, mutta myös kuntatalous on tiukoilla. Arvio kuntien lisävelkaantumisen ja kasvun vähenemisestä ennen kehysriihen päätöksiä on sekä tänä että ensi vuonna noin miljardi euroa. Kuntien velkaantumisen arvioidaan laskevan vuositasolla kehyskauden loppuun, vuoteen 2013 mennessä, noin puoleen miljardiin.

Hallitus helpottaa kuntien tilannetta ottamalla osan kuntia uhkaavista alijäämistä valtion kannettavaksi veropohjan muutoksilla. Näin turvataan vaikeinakin aikoina suomalaisten peruspalvelut, päiväkodit, koulut ja terveyskeskukset.

Kuntien jako-osuutta yhteisöverosta nostetaan väliaikaisesti kymmenellä prosenttiyksiköllä kuntatalouden rahoituspohjan vahvistamiseksi. Kuntien yhteisövero-osuus nousee 22,03 prosentista 32,03 prosenttiin vuosiksi 2009 - 2011.

Yhteisöveron jako-osuuden nosto lisää kuntien tuloja vuonna 2009 noin 390 miljoonaa euroa, vuonna 2010 noin 355 miljoonaa euroa ja vuonna 2011 noin 380 miljoonaa euroa.

Myös seurakuntien jako-osuutta yhteisöveron tuotosta nostetaan 0,8 prosenttiyksiköllä vuosille 2009-2011. Seurakuntien osuus yhteisöveron tuotosta nousee 1,75 %:sta 2,55 %:iin. Jako-osuuden nosto lisää seurakuntien tuloja vuosina 2009 ja 2010 30 milj. eurolla ja vuonna 2011 34 milj. eurolla.

Kela-maksun poisto vahvistaa kuntataloutta 248 miljoonaa euroa vuodesta 2010 lähtien. Ratkaisu vähentää jo tänä vuonna kuntien työvoimakustannuksia 78 miljoonaa euroa. Tämä siirtyy valtion kannettavaksi.

Valtioneuvoston viestintäyksikön tiedote 24.3.09:

<http://www.valtioneuvosto.fi/ajankohtaista/tiedotteet/tiedote/fi.jsp?oid=257015>

Vammaisuus ei ole peruste rajata potilasta elvytyksen tai tehohoidon ulkopuolelle

Vaikeasti kehitysvammaisille lapsille on annettu elvytyskieltoja Helsingin Uudenmaan sairaanhoitopiirissä (HUS) vanhempien tietämättä. Vammaisperheiden kohtelusta kanneltiin oikeusasiamiehelle puolitoista vuotta sitten. HUS:n johtajaylilääkärin ohjeessa todetaan, että syvästi kehitysvammaiset eivät yleensä kuulu tehohoidon piiriin. Oikeusasiamiehen mukaan ohje on perustus- ja potilaslain vastainen. Oikeusasiamies antoi HUS:lle huomautuksen asiasta. Potilaalla on oikeus hänen

terveydentilansa edellyttämään, laadultaan hyvään terveyden- ja sairaudenhoitoon ilman syrjintää. HUS on ilmoittanut oikeusasiamiehelle, että sen ohjeesta poistetaan vammaisia syrjivä lause.

Edilex 27.3.09

Kaste-ohjelma uudistaa lasten, nuorten ja perheiden palveluja

Vuosina 2008-2009 sosiaali- ja terveysministeriön Kaste-ohjelma on myöntänyt avustusta 14 hankkeelle yhteensä 46,8 miljoonaa euroa. Hankkeiden painopisteenä on ollut lasten, nuorten ja perheiden palvelujen uudistaminen. "Kaste-avustusta saaneiden hankkeiden avulla tehdään vuosisadan laajin kokonaisuudistus lasten, nuorten ja perheiden palveluille. Uudistus koskee perus- ja erikoispalveluja, joiden välisiä raja-aitoja puretaan ja luodaan uudenlaisia auttamismuotoja. Painopistettä siirretään korjaavista palveluista ehkäiseviin. Lapsia, nuoria ja heidän perheitään autetaan kodeissa, päivähoitossa, koulussa ja vapaa-ajan toiminnassa. Keskeinen uudistustyö tehdään kunnissa", totesi peruspalveluministeri Paula Risikko Kaste-kiertueen seminaarissa 31. maaliskuuta.

Ministeri Risikon mukaan vuosina 2010 ja 2011 valtionavustusten painopisteenä on perusterveydenhuollon vahvistaminen. "Toimiva terveyskeskus -toimenpideohjelma on itsenäinen osa Kaste-ohjelmaa, jonka tarkoituksena on nostaa terveyskeskusten palvelujen laatua ja saatavuutta. Tähän pyritään turvaamalla henkilöstön riittävyys ja osaaminen sekä toimiva työnjako, erikoissairaanhoidon tuki terveyskeskuksille ja tietotekniikan entistä tehokkaampi hyödyntäminen."

Sosiaali- ja terveysministeriön tiedote 31.3.2009:

<http://www.stm.fi/tiedotteet/tiedote/view/1401651#fi>

Osasairauspäivärahan karenssia aiotaan lyhentää

Peruspalveluministeri Liisa Hyssälä aikoo antaa kevään aikana lakiesityksen osasairauspäivärahan karenssin lyhentämisestä yhdeksään päivään. Ministeri Hyssälä haluaa osasairauspäivärahan muutoksella vahvistaa työntekijän edellytyksiä palata töihin mahdollisimman nopeasti. Nykyinen 60 päivän karenssi on Hyssälän mielestä aivan liian pitkä. Mitä pidempään työntekijä on poissa työstä sairauden vuoksi, sitä vaikeampaa on työhön paluu. Hyssälä penää myös asennemuutosta työelämään. Asteittainen töihin paluu vaatii työjärjestelyjä ja osatyökykyisyyden hyväksymistä.

Työssä jaksamista tukee myös hallituksen politiikkariihen päätös siirtää Kelan psykoterapiakuntoutus järjestämisvelvollisuuden piiriin. Päätös sai vahvistuksen hallituksen kehysriihessä ja uudistus tulee voimaan 2011. Uudistuksen myötä vuosittainen määräraha ei enää rajoittaisi kuntoutujien määrää. Psykoterapiaa saivat kaikki sitä tarvitsevat kohderyhmään kuuluvat ja jotka täyttävät kuntoutuksen myöntämisen edellytykset.

Sosiaali- ja terveysministeriön tiedote 31.3.2009:

<http://www.stm.fi/tiedotteet/tiedote/view/1401546#fi>

"Kohti esteetöntä tietoyhteiskuntaa" -tiedonanto sai Euroopan unionin neuvoston hyväksynnän 31.3.2009

EU:n ministerineuvosto hyväksyi Euroopan komission joulukuussa 2008 laatiman tiedonannon esteettömästä tietoyhteiskunnasta.

Lue Euroopan unionin neuvoston lehdistötiedote asiasta:

http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/trans/107014.pdf

Tietoyhteiskunnan esteettömyydellä eli saavutettavuudella (e-accessibility) tarkoitetaan niiden teknisten esteiden ja hankaluuksien poistamista, joita vammaiset ja monet vanhukset kohtaavat yrittäessään osallistua tasavertaisesti tietoyhteiskuntaan.

Jos halutaan antaa kaikille tasavertaiset mahdollisuudet osallistua tämän päivän yhteiskuntaan, on tieto- ja viestintätekniisten hyödykkeiden, tuotteiden ja palvelujen koko kirjon oltava jokaisen ulottuvilla. Tämä koskee esimerkiksi tietokoneita, puhelimia, televisioita, sähköisiä viranomaispalveluja, verkko-ostoksia, puhelinpalvelukeskuksia, itsepalvelupäätteitä kuten pankkiautomaatteja sekä lippuautomaatteja.

Tietoyhteiskunnan esteettömyyden saavuttaminen edellyttää yhteistä ja johdonmukaista toimintaa usealla rintamalla. Erityisesti verkkosivujen esteettömyyden toteuttaminen vaatii välittömiä toimia ja nopeaa edistymistä. Kaikilla sidosryhmillä on tärkeä rooli tavoitteen eli aidosti osallistavan tietoyhteiskunnan saavuttamisessa.

Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle. "Kohti esteetöntä tietoyhteiskuntaa". Euroopan unionin komissio 2008:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2008:0804:FIN:FI:PDF>

Lisää rahaa nuorten mielenterveyspalvelujen kehittämiseen

Valtioneuvosto päätti torstaina 2. huhtikuuta muuttaa sosiaali- ja terveydenhuollon vuoden 2009 voimavaroista 20. marraskuuta 2008 annettua valtioneuvoston asetusta.

Kunnille tarkoitettuihin sosiaali- ja terveydenhuollon hankkeisiin lisätään 3 200 000 euroa käytettäväksi nuorten mielenterveyspalvelujen kehittämiseen (1 800 000 euroa) ja lapsiperheiden kotipalvelujen kehittämiseen (1 400 000 euroa). Määrärahalisäykset ohjataan sosiaali- ja terveydenhuollon kansallisen kehittämisohjelman (Kaste) puitteissa toteutettaviin hankkeisiin.

Sosiaali- ja terveysministeriön tiedote 2.4.2009:

<http://www.stm.fi/tiedotteet/tiedote/view/1402713#fi>

2 ALKANEITA HANKKEITA JA SELVITYKSIÄ

Opettajille koulutusta mielen hyvinvoinnin opetukseen

Yli 700 opettajaa saa lähivuosina välineitä nuorten mielenterveyttä ja turvallista kasvua tukevan terveystiedon opettamiseen peruskoulun yläluokilla. Mielenterveysseurassa kehitetty opetuskokonaisuus levitetään valtakunnallisesti opetusministeriön rahoituksella. Opettajakoulutus toteutetaan Mielenterveysseuran Peruskoululaisen mielenterveystaidot -hankkeessa vuosina 2008–2011. Hankkeen kotisivut avautuvat keväällä 2009.

Perusopetuksen opetussuunnitelmaan sisältyvä mielenterveystieto ei nykyisellään ole muodostanut opetuskokonaisuutta. Nyt jalkautettava opetusmalli ja siihen liittyvä koulutus ja aineisto tarjoavat terveystietoa opettaville opettajille välineet yhtenäiseen mielen hyvinvoinnin opetukseen ja oppilaille tiedon lisäksi mahdollisuudet muun muassa itsetuntemuksen, vuorovaikutuksen ja selviytymistaitojen harjoitteluun.

Opetuskokonaisuus on kehitetty tänä vuonna päättyvässä Osaan ja kehityksen -hankkeessa ja sitä on kokeiltu kolmen vuoden aikana Vantaalla toimivien pilottiopettajien kanssa. Opetukseen on osallistunut näinä vuosina noin 4 000 peruskoulun yläluokkalaista. Kehittämistyö on tehty Raha-automaattiyhdistyksen tuella.

Suomen mielenterveysseuran tiedote 11.3.2009:

<http://www.mielenterveysseura.fi/tiedotteet/Opetusta%20mielen%20hyvinvointiin%20kouluissa.html>

Kilpailu käynnistynyt pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämiseksi

Suomessa käynnistettiin 18.3.2009 uudentyyppinen suunnittelu- ja konseptikilpailu. Ympäristöministeriö, Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA), Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) sekä Espoon, Helsingin ja Tampereen kaupungit järjestävät valtakunnallisen toteutuskilpailun pitkäaikaisasunnottomille tarkoitettujen uusien asumisyksiköiden ja niihin liittyvien palveluiden aikaansaamiseksi. Konseptikilpailu on osa hallituksen pitkäaikaisasunnottomuuden ohjelmaa, jonka tavoitteena on aikaansaada 1250 asuntoa sekä niihin liittyvät tukipalvelut pitkäaikaisasunnottomille vuoteen 2011 mennessä.

Ehdotuksen tekijöiksi haetaan tahoja, joilla on mahdollisuus toteuttaa koko projekti palvelujen tuottamisesta hankkeen toteuttamiseen. Kaupungit ovat osoittaneet kilpailua varten tarvittavat tontit ja rakennuspaikat. Kilpailun voittajan kanssa käynnistetään ostopalvelusopimus-neuvottelut sekä suunnittelu- ja tontinmuodostusprosessi.

Vuonna 2008 asunnottomien määrä nousi noin 8000:een, mikä johtuu siitä, että viime vuosina on kasvukeskusalueilla rakennettu vain vähän kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja. Niiden kysyntä nykyisessä taloustilanteessa on lisääntymässä.

Ympäristöministeriön tiedote 18.3.2009:

<http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=316593&lan=fi>

Terveyden ja hyvinvoinnin huippuosaamisen keskittymä käynnistyy

Suomalainen terveys- ja hyvinvointialan strategisen huippuosaamisen keskittymän (SHOK) käynnistymisestä päätettiin työ- ja elinkeinoministeriön strategisen huippuosaamisen keskittymien johtoryhmässä 6.4.2009.

Keskittymän tavoitteena on parantaa kansalaisten terveyttä ja hyvinvointia ja samalla lisätä alan liiketoimintaa Suomessa. Käytännön työ painottuu kehittämään tuotteita ja palveluja sekä toimintamalleja kansantaloutta rasittavien sairauksien ennaltaehkäisyyn ja hoitoon. Tällaisia sairauksia ovat muun muassa ylipaino ja siihen liittyvät sairaudet, neurodegeneratiiviset ja psyykkiset sairaudet, syövät sekä tartunta- ja tulehdussairaudet.

Keskittymän toimintaa ohjaava osakeyhtiö perustetaan toukokuun lopussa, ja se aloittaa toimintansa syyskuussa alkuvaiheessa 28 suomalaisen terveys- ja hyvinvointialan toimijan voimin. Ensimmäiset kolme ohjelmaa käynnistyvät vuoden 2010 alussa. Näitä ovat aivojen terveys ja toimintakyky, yksilön terveyden ja hyvinvoinnin älykäs seuranta sekä ylipaino ja sen terveyshaasteet. Kullakin ohjelmalla on omat tavoitteet ja tavoitellut vaikutukset kansanterveyteen.

Työ- ja elinkeinoministeriön tiedote 6.4.2009: http://www.tem.fi/?89519_m=94940&s=2471

3 TILASTOIDEN JA TUTKIEEN – AJANKOHTAISTA TUTKIMUS- JA TILASTOTIETOA

Yksityiset tuottavat jo lähes kolmasosan sosiaalipalveluista

Yksityiset palveluntuottajat, järjestöt ja yritykset, tuottivat henkilöstön määrällä mitattuna 29 prosenttia sosiaalipalveluista ja 19 prosenttia terveyspalveluista vuonna 2006. Järjestöt tuottivat 18 ja yritykset 11 prosenttia sosiaalipalveluista. Terveyspalveluissa järjestöjen osuus oli 5 ja yritysten 14 prosenttia.

Yksityisen sektorin osuus on noussut 2000-luvulla sekä sosiaali- että terveyspalveluissa. Alan henkilöstön määrä on kasvanut myös julkisella sektorilla, mutta vähemmän kuin yksityisellä sektorilla.

Vuonna 2000 yksityisen sektorin osuus sosiaalipalveluista oli 21 prosenttia – osuus kasvoi lähes kahdeksan prosenttiyksikköä kuudessa vuodessa. Sekä järjestöjen että yritysten osuus nousi, tosin yritysten osuus kasvoi selvästi järjestöjä enemmän. Osa yritysten tuottamien sosiaalipalvelujen lisääntymisestä selittyy järjestöjen palvelutuotannon yhtiöittämisellä. Näin tapahtui erityisesti vuosina 2004–2006, ja järjestöjen osuus palvelujen tuottajana väheni tuona aikana.

Tiedot ilmenevät Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen julkaisemasta *Yksityinen palvelutuotanto sosiaali- ja terveydenhuollossa* -verkkokirjasta: www.thl.fi/yksityinenpalvelutuotanto

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tiedote 2.4.2009:

http://www.thl.fi/fi_FI/web/fi/tiedote?id=11764

Klubitalot parantavat mielenterveyskuntoutujien elämänlaatua ja tukevat kuntoutusta

Mielenterveyskuntoutujille suunnattuun klubitalotoimintaan osallistuneista kolmanneksen elämänlaatu koheni jo ensimmäisen vuoden aikana. Valtaosalla myös terveystalveluiden käyttö väheni, selviää Kuntoutussäätiön Kuntoutusalan tutkimus- ja kehittämiskeskuksen tuoreesta tutkimuksesta.

Klubitalo on mielenterveyskuntoutujien ja henkilökunnan muodostama yhteisö, jonka tavoitteena on parantaa mielenterveyskuntoutujien elämänlaatua, vähentää sairaalahoidon tarvetta ja tukea kuntoutujan paluuta työelämään. Klubitaloyhteisö tarjoaa kuntoutujille työpainotteista toimintaa sekä vertaistukea muilta samassa elämäntilanteessa olevilta.

Kuntoutusalan tutkimus- ja kehittämiskeskuksen tutkimuksessa 18 klubitaloa, jotka saivat vuonna 2004 yhteensä 3,2 miljoonaa euroa RAY-avustuksia. RAY:n tilaamassa tutkimuksessa selvitettiin jäsenten kokemuksia toimintaan osallistumisesta sekä klubitalotoiminnan taloudellisia vaikutuksia.

Kuntoutussäätiön tiedote 18.3.2009: <http://www.kuntoutussaatio.fi/tiedotteet/tiedote180309.html>

ETLAn tutkimus sosiaaliturvan rahoituksesta: Hyväosaisten nykyistä suuremmat omavastuut mahdollistaisivat verotuksen keventämisen

- Sosiaalitili on sosiaaliturvan rahoitusmalli, jossa hyväosaisten nykyistä suuremmat omavastuut mahdollistavat verotuksen keventämisen.
- Omavastuut lisääisivät kannusteita työllistymiseen ja terveempiin elämäntapoihin.
- Sosiaaliturvan tietyn osan rahoittaminen tilien avulla on sitä järkevämpää, mitä suurempaa osaa kansasta turvan tarve koskee.

Elinkeinoelämän Tutkimuslaitoksen ETLAn tutkimuksessa "Sosiaalilitit ja moraalikato" on kuvattu sosiaaliturvan rahoittamista sosiaalilien avulla. Tutkimuksessa tarkastellaan kansainvälisten kokemusten ja tutkimusten pohjalta sosiaalilien soveltuvuutta erityisesti työttömyysturvan eri muotoihin sekä terveydenhoitoon.

Vakuutustoiminnan keskeisiä ongelmia on niin sanottu moraalikato. Vakuutustapahtuman riski kasvaa, koska vakuutettu muuttaa käyttäytymistään vakuutusturvan vuoksi. Ilmiö esiintyy samanlaisena sekä yksityisissä vakuutuksissa että sosiaaliturvassa. Ongelmaa pyritään yleensä lieventämään omavastuilla. Jos sosiaaliturvan rahoitus järjestetään henkilökohtaisten sosiaalilien avulla, omavastuut voidaan toteuttaa nykyistä kannustavammin, vaikka etuudet pysyisivät ennallaan.

Henkilökohtaiset sosiaalilitit rahoitettaisiin ohjaamalla niille osa nykyisistä veroista. Kirjoittajat arvioivat, että tilien käyttöönotto vähentäisi moraalikatoa: Ihmiset pyrkivät välttämään vahingon sattumista ja minimoimaan sen aiheuttamia kustannuksia, jos osankin niistä joutuu rahoittamaan itse.

Esimerkiksi työttömyysturvan osalta järjestelmä voisi toimia niin, että työttömyysjaksot rahoitettaisiin omalta tililtä. Oikeus etuuksiin ja niiden suuruus säilyisi täsmälleen nykyisen kaltaisena. Jos työttömyysjaksoja olisi usein, tili tyhjenisi ja sille kertyisi velkaa. Velan saisi anteeksi jäädessään

eläkkeelle. Jos työttömyysjaksoja olisi harvoin ja ne olisivat lyhyitä, tilille kertyisi rahaa, jonka voisi nostaa eläkkeelle jäädessään.

Tilille kertyneen rahan menettämisen riski kannustaisi osaltaan etsimään uutta työtä heti työttömäksi jäämisen jälkeen. Tämä piirre puuttuu nykyisestä työttömyysvakuutuksesta. Jos tilille kertyisi velkaa, positiivisia kannustevaikutuksia ei syntyisi sen enempää kuin nykyisessä työttömyysturvassakaan.

Julkisissa terveyspalveluissa on viime aikoina otettu enenevästi käyttöön asiakasmaksuja, jotka kuitenkin saattavat estää pienituloisia ja paljon sairastavia käyttämästä terveytensä kannalta tarpeellisia palveluja. Terveystilin yksinkertaisin sovellus kattaisi terveydenhuollon asiakasmaksut ja sairausvakuutuksen omavastuut, jotka nykyisellään saattavat aiheuttaa ongelmia pienituloisille. Omavastuut ja asiakasmaksut voisivat olla nykyistä suuremmat, jos ne eivät kohdistuisi palveluja usein tarvitseville.

Sosiaalilitit soveltuvat parhaiten sellaisiin sosiaaliturvan osiin, jossa turvan tarve jakaantuu mahdollisimman laajalle väestön keskuudessa. Silloin menoista suurempi osa kohdistuu elinkaarinäkökulmasta hyväosaisille, joilla on varaa rahoittaa harvoin sattuva tarve kokonaan omalta tililtään.

Elinkeinoelämän tutkimuslaitos ETLAn tiedote 19.3.2009:

<http://www.etla.fi/index.php?action=news&id=164>

Psykiatristen potilaiden oikeudet eivät aina toteudu

Terveystieteiden maisteri Lauri Kuosmanen tarkastelee 27.3.2009 tarkastetussa väitöskirjatutkimuksessaan henkilökohtaista vapautta psykiatrisessa hoidossa. Kuosmanen kysyi psykiatrisessa sairaanhoidossa olleilta henkilöiltä, miten heidän vapauttaan oli rajoitettu hoidon aikana ja olivatko he tyytyväisiä saamaansa hoitoon. Vastaajat olivat kohdanneet monenlaista vapauden rajoittamista: tahdonvastaista hoitoon toimittamista ja siellä pitämistä, liikkumisen ja yhteydenpidon rajoittamista, tahdonvastaista lääkehoitoa, omaisuuden poisottamista, sitomista sänkyyn ja eristämistä suljettuun huoneeseen. Nämä lainsäädännön oikeuttamat perusoikeuksien rajoitukset aiheuttivat vastaajissa tyytymättömyyttä ja kielteisiä kokemuksia. Tutkimuksen mukaan potilaat olivat kuitenkin melko tyytyväisiä hoitoonsa.

Kuosmanen selvitti tutkimuksessaan myös miten psykiatriseen hoitoonsa tyytymätön voi Suomessa kannella hoidostaan. Kantelujärjestelmä on monimutkainen ja voi olla vaikeasti hahmotettavissa vakavia mielenterveysongelmia omaavalle henkilölle. Itse kantelut eivät lisääntyneet vertailuaikana yhtä nopeasti kuin yleensä terveydenhuollossa. Psykiatristen potilaiden kantelut johtivat silti muita kanteluita harvemmin seuraamuksiin. Keskeisin syy kanteluihin oli henkilökohtaisen vapauden rajoittaminen.

Kuosmanen esittääkin, että psykiatrisissa sairaaloissa ja yksiköissä tulisi lisätä potilaiden henkilökohtaista vapautta ja tietoista omista oikeuksistaan. Myös kanteluprosessia tulisi Kuosmanen mukaan yksinkertaistaa.

Kuosmanen Lauri, Personal Liberty in Psychiatric Care – Toward Service User Involvement (Henkilökohtainen vapaus psykiatrisessa hoidossa – Kohti palvelujen käyttäjien osallisuutta). Turun yliopisto, Turku 2009: <https://oa.doria.fi/handle/10024/43990>

Kelan vammaisetuudet helmikuussa 2009

Kela maksoi helmikuussa 2009 vammaisetuuksia eli lapsen vammaistukea, aikuisen vammaistukea, eläkkeensaajan hoitotukea sekä ruokavaliokorvausta yhteensä 263 073 henkilölle. Etuuksien saajien määrä kasvoi edellisestä kuukaudesta 0,2 ja edellisvuoden helmikuusta 1,4 prosenttia. Lapsen vammaistukea sai tammikuussa 2009 32 076, aikuisen vammaistukea 10 953, eläkkeensaajan hoitotukea 195 533 ja ruokavaliokorvausta 26 451 henkilöä. Helmikuun vammaisetuuksien saajien lukumäärän perusteella kertyisi vammaisetuuksia maksettavaksi vuoden aikana yhteensä 380,8 miljoonaa euroa.

Kela / tilastoryhmä: www.kela.fi/tilasto

Kelan vammaisetuudet vuonna 2008

Kelan vammaisetuuksia sai vuoden 2008 lopussa 266 814 henkilöä. Etuuksia saavien määrä kasvoi vuoden 2007 lopusta 1,2 prosenttia. Lapsen vammaistukea saavien määrä laski 4,4 prosenttia ja lapsen vammaistukea saavien määrä 2,1 prosenttia. Eläkkeensaajan hoitotukea saavien määrä kasvoi puolestaan 2,1 prosenttia ja ruokavaliokorvausta saavien määrä 5,5 prosenttia. Yhteensä vammaisetuuksia maksettiin vuonna 2008 399,1 miljoonaa euroa. Vuodesta 1990 vammaisetuuksien saajien määrä on lisääntynyt vajaasta 175 000:sta lähes 40 %. Eniten lisäystä on ollut eläkkeensaajan hoitotuessa ja kiihtyvästi 2000-luvulla väestön ikääntyessä, jolloin palvelujen ja avun tarve lisääntyy.

Vuoden 2008 lopussa lapsen vammaistukea saaneilla yleisin sairausperuste oli mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt. Hieman alle 40 %:lla saajista tuen pääasiallisena sairausperusteena oli mielenterveyteen liittyvä sairaus. Vuodesta 2000 mielenterveyden häiriöiden osuus on lisääntynyt 22 prosenttia. Aikuisen vammaistuen saajista yleisimpinä sairausperusteina olivat mielenterveyden häiriöt (12 %) ja yhtä usein hermoston sairaudet.

Eläkkeensaajan hoitotukea saaneista vajaalla neljänneksellä sairausperusteena olivat mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt. Näiden sairauksien osuus on vähentynyt 3 prosenttiyksiköllä vuodesta 2000. Sen sijaan hermoston sairaudet ovat lisääntyneet viidesosaan aiemmasta 11 %:sta. Verenkiertoelinten sairauksien osuus on lähes ennallaan, 19 %. Tuki- ja liikuntaelinten sairauksien osuus on vuodesta 2000 vähentynyt 2 prosenttiyksikköä 14 %:iin.

Kela / tilastoryhmä: www.kela.fi/tilasto

Kelan kuntoutusetuudet helmikuussa 2009

Kelan kuntoutuspalveluja sai helmikuussa 2009 yhteensä 29 372 henkilöä. Näistä vajaakuntoisten ammatillista kuntoutusta sai 3 710 henkilöä, vaikeavammaisten lääkinnällistä kuntoutusta 19 079 henkilöä ja harkinnanvaraista kuntoutusta 12 787 henkilöä. Kuntoutuspalveluja saavien määrä laski edellisestä kuukaudesta 8,3 prosenttia ja edellisvuoden helmikuusta 0,2 prosenttia.

Kelan maksamaa kuntoutusrahaa sai helmikuussa 2009 9 844 henkilöä, mikä on prosentin enemmän kuin edellisenä kuukautena ja 3,6 prosenttia vähemmän kuin viime vuoden helmikuussa.

Kuntoutusrahaa maksettiin helmikuussa 2009 5,1 miljoonaa euroa ja kuntoutuspalveluja 14,9 miljoonaa euroa.

Kela / tilastoryhmä: www.kela.fi/tilasto

Kelan kuntoutusetuudet vuonna 2008

Vuonna 2008 Kelan kuntoutusetuusia sai yhteensä 104 247 henkilöä. Kuntoutuspalveluja sai 86 320 henkilöä ja kuntoutusrahaa 58 066 henkilöä. Kuntoutuspalveluja saaneiden lukumäärä laski 1,7 prosenttia ja kuntoutusrahaa saaneiden 1,6 prosenttia vuodesta 2007. Rahassa mitattuna Kuntoutuspalveluja ja kuntoutusrahaa maksettiin yhteensä 295 miljoonaa euroa, mikä on 1,3 prosenttia edellisvuotta enemmän.

Kela / tilastoryhmä: www.kela.fi/tilasto

4 MEDIASTA POIMITTUA

Apuvälineiden ideakilpailu 2009 hakee vaateista pyörätuolin käyttäjälle

Kauppalehti 16.3.2009

Apuvälineiden ideakilpailulla haetaan uusia ideoita pyörätuolin käyttäjän vaatetukseen. Tavoitteena on löytää aikuiselle pyörätuolin käyttäjälle, miehelle tai naiselle, kaunis ja toimiva asukokonaisuus, jossa mitoituksella, materiaaleilla ja teknisillä ratkaisuilla on ratkaistu vaatteiden istuvuus ja puettavuus. Tulokset esitellään ensi marraskuussa Tampereella Apuväline, Hyvinvointi & Koti 2009 -messuilla.

Tavoitteena on, että ehdotus voidaan viedä teolliseen tuotantoon. Voittoisat vaatteet valmistaa Virke Groupiin kuuluva Pauloteks Oy ja liikuntarajoitteisten ja ikääntyvien henkilöiden käyttöön tarkoitettuja vaatteita valmistava Lumé Oy.

Kilpailu on tarkoitettu kaikille suomalaisille ja osallistua voi tuotteilla, jotka eivät vielä ole tuotannossa. Kilpailuaika on 15.3. - 31.8.2009. Raati valitsee ehdotusten joukosta parhaat työt, jotka valmistetaan vaatteiksi Tampereen Messu- ja Urheilukeskuksessa 5.-7.11.2009 järjestettäville Apuväline, Hyvinvointi & Koti 2009 -messuille. Kilpailun järjestää Osuuskunta Suomen Messujen tytäryhtiö Expomark Oy. 5000 euron kilpailusumman lahjoittaa Suomen Messusäätiö.

Lahdessa etsitään ideoita ikäihmisten hyvinvoinnin parantamiseksi suunnittelukilpailun avulla

Etelä-Suomen sanomat 17.3.09

Sosiaali- ja terveystoimialan sekä Lahti Living Labin järjestämässä kilpailussa haetaan tuoteideoita ja toimintamalleja liikkumisen, psyykkisen hyvinvoinnin ja kulttuurin alueilta. Kilpailun toivotaan johtavan

siihen, että vanhuksat innostuisivat liikunnasta ja että heidän toiminta- ja liikkumiskykynsä sekä hyvinvointinsa paranisivat mahdollisten uusien innovaatioiden myötä.

Kilpailu on avoin Lahden ammattikorkeakoulun opiskelijoille sekä Lahdessa opiskeleville muille korkeakouluopiskelijoille. Kisan voittaja saa 1 000 euroa, toiseksi tullut kuittaa 600 euroa ja kolmas 400 euroa. Kilpailuaika päättyy 16.11.2009.

Kilpailua varten kerätään yleisötietoa iäkkäiden ihmisten ulkona liikkumiseen liittyvistä ongelmista, tarpeista ja toiveista nettisivujen kautta osoitteessa www.lahtilivinglab.fi.

Jo kymmenen prosenttia etuuksista ja tuista jää hakematta

MTV3 verkkouutiset 16.3.2009

Köyhyys on lisääntynyt Suomessa myös sen vuoksi, että kaikki eivät osaa hakea heille kuuluvia tukia ja etuuksia. Jo kymmenen prosenttia erilaisista etuuksista ja tuista jää hakematta. Eniten etuuksia jää hakematta eläkeläisiltä, mielenterveyskuntoutujilta ja pienituloisilta työssäkävijöiltä. Suurin ryhmä ovat eläkeläiset. Monissa kunnissa sosiaalityöntekijät ovat nyt alkaneet kiittää eläkeläisten luona tarkistamassa näiden oikeutta erilaisiin etuuksiin.

Kaupalliset kanavat tyrmäävät tekstitykset kuulovammaisille

Helsingin Sanomat 20.3.2009

Tv- ja radiolain muutos on tulossa eduskunnan käsittelyyn keväällä. Lakiluonnoksessa on kohta, jonka mukaan myös näkö- ja kuulovammaisten pitää voida seurata tv-ohjelmia. Lain muutokseen on syynä EU:n AV-direktiivi. Britanniassa BBC tekstittää kaikki kotimaiset ohjelmansa ja kaupalliset kanavat valtaosan. Muita edelläkävijöitä ovat Ruotsi ja Hollanti. Suomessa Yleisradio tekstittää kotimaisista ohjelmistaan kolmasosan, urheilua ja lastenohjelmia ei ollenkaan. Kaupalliset kanavat tekstittävät vain vieraskieliset ohjelmat.

Kuulovammaisille tv:n tekstitys on yhdenvertaisuuskysymys. "Se on myös demokratia- ja osallistumiskysymys", Kuuloliiton lakimies Pamela Sarasmo sanoo. "Tiedonsaannin ja sananvapauden toteutumisen kannalta on ikävä tilanne, jos joutuu jättämään kotimaisen asiaohjelman kesken, ja siirtymään seuraamaan ulkomaista sarjafilmiä."

Kaupallisilla kanavilla lakiesitys tyrmistyyttää. Niiden mielestä kotimaisten ohjelmien tekstitys on julkisen palvelun tehtävä ja kuuluu Ylelle. Myös MTV Mediasta sanotaan veloitteen olevan hyvin hankala, sillä pitäisi investoida uusiin järjestelmiin, jotka ovat kalliita. Myös Nelonen vastustaa tekstittämisvelvollisuutta sen kalleuden takia. Kaupallisella toiminnalla sitä ei pystytä rahoittamaan. Jos yhteiskunta haluaa, että näin tehdään, niin käytetään sitten yhteiskunnan rahoja, sanoo Nelosen Median liiketoiminnan johtaja Hans Edin.

Liikenne- ja viestintäministeriö arvioi, että tekstitykset maksaisivat kaupallista kanavaa kohti 200 000 euroa vuodessa, kanavien oma arvio on yli miljoona euroa vuodessa.

Kehitysvammaisten palvelut vaarassa

Etelä-Saimaa 1.4.2009

Hallituksen tulee kiireellisesti lisäbudjeteissa turvata kuntien edellytykset vastata kehitysvammaisten ja autististen henkilöiden tarvitsemista palveluista, kirjoittaa Autismi- ja aspergerliiton puheenjohtaja Erkki Paara Etelä-Saimaassa 1.4.2009.

Paara on huolissaan myös kehitysvammaisten ja autististen henkilöiden toimeentulosta, joka on pääosin Kelan maksaman työkyvyttömyyseläkkeen ja mahdollisten hoito- sekä asumistukien varassa. Eläke on nykyisin 584 euroa kuukaudessa. Hallitus on luvannut takuueläkkein korottaa pienituloisten eläkkeitä vuonna 2011. Paara katsoo linjauksen olevan oikean suuntainen, vaikkakin ajoitus on kovin myöhäinen. Kelan etuuksien rahoitus pohja on kuitenkin vastedes entistä epävarmempi ja Paara epäileekin pystyykö hallitus pitämään lupauksensa budjettien tasapainotuspaineissa.

Kehitysvammaisten rahat eivät riitä aina edes vuokraan

Etelä-Suomen Sanomat 2.4.09

Monen kehitysvammaisen asumiskustannukset ovat liian korkeat ja rahat vähissä. Tämän takia kehitysvamma-alan järjestöt ja rakennuttajat vaativat, että kansaneläkkeen perusosalla elävien kehitysvammaisten asumistukea korotetaan.

Kehitysvammaisten tärkeimmät tulonlähteet ovat 580 euron työkyvyttömyyseläke ja asumistuki. Ne riittävät varsin harvoin edes asunnon vuokraan. Pakollisten menojen jälkeen kehitysvammaiselle voi pahimmillaan jäädä kuukaudessa vain 30 euroa ostoksiin, sosiaaliseen elämään ja harrastuksiin.

Kehitysvammaiset tarvitsisivat vuosittain 700 uutta asuntoa. Suurimmat syyt tarpeeseen ovat suurten laitosten lopettaminen, ikääntyvien vanhempien luota omaan asuntoon muuttaminen ja aikuistuvien kehitysvammaisten tarve omaan asuntoon. Kehitysvammaisten asumista pohtivassa seminaarissa Helsingissä kritisoitiin sitä, että asuntopulaa on ryhdytty taantumana takia paikkaamaan laitospaikoilla ryhmäkodeilla.

Utsjoen asumispalvelutalo valmistuu syksyksi

Lapin Kansa 4.4.2009

”Sain itse varata tulevan asuntoni ja otin sen tuosta päiväauringon puolelta, näkee tiellekin enemmän.” Leo Tepsell esittelee tyytyväisenä tulevaa kortteeriaan harjakorkeuteen saadussa Utsjoen asumispalvelutalossa. Utsjoen asumispalvelutalo on kunnanjohtaja Viljo Pesosen mukaan kunnan mittavin investointi 15 vuoteen. Viime lokakuussa rakenteille saatu hanke valmistuu viimeistään syyskuun loppuun mennessä.

Asumispalvelutaloa siihen liittyvine päivätoimintatiloineen ehdittiin suunnitella asumispalvelusäätiö ASPAn kanssa jo pidempään. Lopulta rakennuttajaksi perustettiin kunnan omistaja Kiinteistö Oy Gállogårdin, jolta ASPA ostaa talon kahdeksan tukiasunnon osakkeet. Kunnalle talosta jäävät yhteiset

tilat. Asumispalvelut kunta hankkii ostopalveluna. Vaikka asumispalveluyksikkö on hankkeena talousvaikeuksissa kamppailevalle Utsjoelle iso ponnistus, sen toteutumista edisti luottamushenkilöiden suuri yksimielisyys.

Työkyvyttömyyseläkkeen uudistajilla paha asenneongelma

Kyvyt käyttöön 1/2009 (VATES)

Mielenterveyden keskusliiton koulutusjohtaja Mika Vuorela kritisoi Sata-komitean ja sosiaali- ja terveysministeriön valmistelemia muutoksia eläkesäännöksiin VATES-säätiön Kyvyt käyttöön -lehden uusimmassa numerossa.

Tällä hetkellä noin 19 000 työkyvyttömyyseläkkeellä olevaa henkilöä tekee työtä eläkkeen ohella ja noin 30 000 eläkkeensaajaa haluaisi tehdä työtä, heistä suurin osa osa-aikaisesti. Eläkkeen ohella tehtävän työn tuloja on ollut vuodesta 1999 alkaen 588,66 euroa ja suurta muutosta tähän ei ole tiedossa. Valmistelluissa eläkesäännösten muutoksissa tulorajaa ollaan korottamassa vain kahdella prosentilla. Toinen muutosten heikko kohta Vuorelan mielestä on eläkkeen lepäämäänjättämisaajan lyhentäminen nykyisestä viidestä vuodesta kahteen vuoteen. Varovaisia uudistuksia on perusteltu sillä, että eläkejärjestelmää ei haluta tehdä liian houkuttelevaksi. Vuorelan mielestä perustelu kuvastaa eläkejärjestelmässä päätöksiä tekevien asenteita: Vähätulosten ei haluta parantavan asemaansa työnteolla, vaikka todellisuudessa uudistusten reippaampi toteutus ei maksaisi mitään, vaan voisi pikemminkin johtaa eläkevarojen säästämiseen. Asenteet ovat rahan säästöä vahvempia, Vuorela toteaa.

Osa sosiaalityöstä on yhä rahapeliteottojen varassa

Helsingin sanomat 9.4.2009, pääkirjoitus

Rahapeli-ikärajan muuttuminen nykyisestä 15 ikävuodesta 18 vuoteen vähentää RAY:n tuloja arvioiden mukaan kymmeniä miljoonia euroja vuodessa. Samaan aikaan kun Raha-automaattiyhdistyksessä mietitään, mistä avustuskohteista rahaa leikataan, pitäisi yhteiskunnassa laajemminkin miettiä sitä, miten vakiintuneet ja ihmisten tasa-arvon sekä ihmisarvoisen elämän kannalta tärkeät palvelut rahoitetaan. Ovatko päihde- tai mielenterveyskuntoutus, synnytyksen jälkeisen masennuksen hoito, avustajakoirien kouluttaminen vammaisille tai nuorten turvatalojen ylläpito sellaisia hankkeita, jotka voidaan jättää rahapeliteottojen varaan?

Erityisen hankalaksi avustusrahoitteisen toiminnan suunnittelun tekee se, että lainsäädännön muutosten vaikutusta jaettavan rahan määrään on vaikea ennakoida. EU:n tulkintaan kilpailun vääristämisestä törmäsivät monet vanhusten palvelutalojen suunnittelijat. EU:n näkemyksen mukaan RAY:n raha-avustukset antoivat etua yhdistyksille kilpailtaessa vanhusten palveluasuntojen tuotannosta. Sama kilpailunrajoituspykälä ehdyttää ensi vuodesta lähtien myös Väestöliiton ja Mannerheimin Lastensuojeluliiton avustuksia, joiden turvin järjestöt ovat ylläpitäneet sairaan lapsen kotihoitajapalvelua. Vaikka suuri osa RAY:n avustusten turvin ylläpidettyjen sosiaali- ja kuntoutuspalvelujen järjestämisestä siirrettäisiinkin valtion tai kuntien vastuulle ja rahoitettaisiin valtion talousarviosta, eivät RAY:ltä rahoituskohteet loppuisi. Rahapelivarjoja voitaisiin jakaa enemmän

todelliseen järjestötoimintaan, jolla tuotettaisiin vertaistukea ja neuvontaa erilaisiin fyysisiin tai psyykkisiin ongelmiin ajautuneille. Rahaa tarvittaisiin myös terveyttä edistävään ja sairauksia ennalta ehkäisevään työhön, johon kuntien terveystoimessa ei nyt riitä tekijöitä.

5 ILMOITUSTAU LU – TULEVIA SEMINAAREJA, KOULUTUKSIA JA TAPAHTUMIA

Esteettömyys koskettaa jokaista

Valtakunnallinen korkeakoulutuksen esteettömyysseminaari 6.–7.5.2009

Ilmoitustaululle voivat järjestöt lähettää omia tapahtum tiedotteitaan ottamalla yhteyttä ASPAn tietopalveluun!

Seminaarin teemoina ovat oppimisen monenlaisuus, yhdenvertaisuus ja esteettömyys korkeakouluyhteisössä sekä korkeakoulun esteettömyyden edistämisen kokemuksia ja mahdollisuuksia.

Paikka: Valkea talo, Ilkantie 4, Helsinki

Ilmoittautumiset 17.4. mennessä

Ilmoittautumiset ja lisätietoja: http://esok.jyu.fi/koulutus/esok_seminar09/

KEKO-kurssit haussa

Miina Sillanpään Säätiön ja Kehitysvammaliiton järjestämät Itsehoito- ja kuntoutuskurssit työikäisille kehitysvammaisille ovat jälleen haussa.

KEKO-kurssien tavoitteena on ohjata ja havainnollisesti opastaa kehitysvammaisia ihmisiä lisäämään liikuntaa, parantamaan ruokailutottumuksiaan sekä hoitamaan hygieniänsä, jotta he pystyisivät paremmin huolehtimaan omasta terveydestään jokapäiväisessä elämässään.

Kurssit on tarkoitettu työkeskuksissa työskenteleville ja/tai asuntolassa asuville työikäisille aikuisille kehitysvammaisille.

Vuonna 2009 järjestetään viisi kuntoutuskurssia:

KEKO	Kurssi	Jatkokurssi	Hakuaika
KEKO 22:	TÄYNNÄ		
KEKO 23:	16.03.–20.03.	11.09.–13.09.	02.02.
KEKO 25:	11.05.–15.05.	23.10.–25.10.	30.03.
KEKO 26:	10.08.–14.08.	20.11.–22.11.	25.05.

Ilmoittautumiset ja lisätietoja: <http://kehitysvammaliitto.fi/koulutus/keko.html>

Työtä tekijöille – Seudulliset koulutustilaisuudet kehitysvammaisten henkilöiden tuetusta työllistymisestä

06.05.2009 - 06.05.2009 Jyväskylä

27.05.2009 - 27.05.2009 Kouvola

Kehitysvammaliiton ja Kehitysvammaisten tukiliiton järjestämän koulutustilaisuuden tarkoituksena on virittää seudullista pohdintaa, keskustelua ja toimintaa kehitysvammaisten henkilöiden työnteon muodoista, mahdollisuuksista ja lähitulevaisuuden suuntaviivoista.

Koulutustilaisuus on tarkoitettu erityisesti kunnan sosiaali-, työllisyys- ja kehitysvammapalveluiden järjestämisestä päättävälle ja vastaaville henkilöille, kehitysvammapalveluiden tuottajille ja alan työntekijöille sekä muille työllistymisen aihepiiriin kiinteästi kytkeytyville toimijoille, kuten ammatillisen erityisopetuksen, Kelan, työ- ja elinkeinohallinnon ja työnantajien edustajille sekä kehitysvammaisille henkilöille ja heidän läheisilleen.

Ilmoittautumiset ja lisätiedot: <http://kehitysvammaliitto.fi/koulutus/kalenteri.html>

Oma koti – oma elämä, Asumisseminaari 28.5.2008, Kouvola

Seminaarin järjestää Suomen CP-liitto ry Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen kanssa. Seminaari on tarkoitettu viranomaisille, järjestötoimijoille, päättäjille sekä kaikille asiasta kiinnostuneille. Seminaari on maksuton ja aamu- sekä iltapäiväkahvi tarjotaan osallistujille. Lounas Amica ravintolassa omakustanteinen. Ilmoittautumiset 20.5.2009 mennessä pirkko.haikara@cp-liitto.fi tai (05) 375 6455. Seminaari järjestetään **Kouvola-talolla**, osoite **Varuskuntakatu 11**.

Seminaarin ohjelma löytyy osoitteesta: <http://www.cp-liitto.fi/tapahtumakalenteri>